

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
11 januari 2023

Ons kenmerk
4422983

nota

Nota naar aanleiding van het verslag inzake de Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT

1. Aanleiding

- Op 13 december 2022 is de Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT ingediend in de Tweede Kamer (TK). Dit spoedwetsvoorstel bevat regels aangaande een tijdelijke uitwisseling van persoonsgegevens ter identificering van de ouders die gedupeerd zijn als gevolg van problemen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag en geconfronteerd zijn met uithuisplaatsing van kinderen.
- Op ons verzoek heeft de TK dit voorstel met spoed behandeld en op 23 december 2022 het verslag vastgesteld. Volgende stap is het indienen van een Nota naar aanleiding van het verslag (Nnavv). Die treft u bijgevoegd aan. Het is de bedoeling dat de TK deze Nnavv ontvangt voor de beëindiging van het kerstreces van de TK. Dit reces loopt t/m maandag 16 januari 2023.
- De Nnavv wordt gelijktijdig voorgelegd aan de Staatssecretaris Toeslagen en Douane en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Indien allen maandagochtend 16 januari 2023 akkoord zijn, zou het diezelfde dag aan de TK kunnen worden gezonden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag.

3. Kernpunten

Wetsvoorstel

- De Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT maakt een koppeling van persoonsgegevens mogelijk tussen enerzijds de Belastingdienst/Toeslagen en anderzijds de raad voor de kinderbebescherming, de Raad voor de rechtspraak (RvdR) en de gerechten. Op die manier wordt het inzicht verkregen in welke ouders gedupeerde zijn van het kinderopvangtoeslagschandaal én te maken hebben gekregen met gedwongen uithuisplaatsing van hun kind(eren). Aan deze gedupeerde ouders kan een ondersteuningsaanbod worden gedaan. Tevens maakt het wetsvoorstel mogelijk dat de RvdR en de gerechten, de raad voor de kinderbebescherming en de gecertificeerde instellingen kunnen reflecteren op hun eigen handelen.
- De wet vervalt op 1 januari 2025. Deze vervaltermijn kan in dringende gevallen steeds met een jaar worden verlengd tot uiterlijk 1 januari 2027. De op basis van de wet opgestelde lijsten van UHP KOT-ouders en UHP KOT-kinderen worden voor het vervallen van de wet vernietigd. Een UHP KOT-

ouder kan de MRB verzoeken om de eigen vermelding of dat van de eigen kinderen van de lijst te verwijderen.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Verslag vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

- De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft in het uitgebrachte verslag een aantal vragen gesteld. De toonzetting van de inbreng van de fracties is positief; de fracties onderkennen het belang van het wetsvoorstel. Er zijn vragen gesteld door de VVD, D66, SP, ChristenUnie en de SGP. Het gaat daarbij *onder meer* om de volgende punten.
- *Reikwijdte wetsvoorstel:*
 - Er is door de leden van de VVD-fractie een vraag gesteld over het verkrijgen van meer inzicht in de groep gedupeerde ouders die te maken heeft (gehad) met een uithuisplaatsing zonder kinderschermingsmaatregel ('vrijwillige uithuisplaatsingen'). Dit wetsvoorstel leidt niet tot een beter inzicht in deze groep. Het belang van beter inzicht in deze groep wordt onderschreven. Er wordt een traject gestart om de monitoring van de jeugdzorg te verbeteren.
 - In antwoord op vragen van de SP-fractie is aangegeven dat het wetsvoorstel mogelijk niet tot een volledig inzicht leidt in de ouders die gedupeerd zijn, indien zij niet als zodanig bekend zijn, doordat ze geen aanvraag hebben ingediend als bedoeld in de Wet hersteloperatie toelagen.
- *Reflectie:*
 - De leden van de D66-fractie vragen of het doel van reflectie een reden is geweest voor de vertraging in dit wetgevingstraject. Hierop is gereageerd dat het voorbereiden van het werkproces van de datakoppeling meer tijd vroeg dan vooraf voorzien.
 - Naar aanleiding van vragen van de leden van de VVD-fractie is nader ingegaan op het reflectietraject. De organisaties kunnen nu al reflecteren op hun handelen. Als gevolg van dit wetsvoorstel kunnen zij bij die reflectie ook als informatie betrekken dat het hier gaat om ouders van uithuisgeplaatste kinderen die gedupeerd zijn door het kinderopvangtoeslagschandaal.
 - In reactie op vragen van de leden van de D66-fractie wordt aan de TK toegezegd dat openbare algemene conclusies van de organisaties naar aanleiding van de reflectie met de TK worden gedeeld. Ook wordt toegezegd dat de TK in de derde voortgangsbrief uithuisplaatsingen kinderopvangtoeslag (in mei 2023) nader wordt geïnformeerd over de reflectietrajecten.
- *Overig:*
 - In reactie op vragen van de leden van de D66-fractie is aangegeven dat tijdens het koppelingsproces gebruikte persoonsgegevens die (uiteindelijk) niet op de lijst van UHP KOT-ouders of UHP KOT-kinderen terecht komen, meteen na afloop van het koppelingsproces, het doen van het ondersteuningsaanbod aan de ouders en het verstrekken van de lijst van UHP KOT-kinderen aan de reflecterende organisaties, worden vernietigd.
 - Naar aanleiding van vragen van de SP-fractie is benadrukt dat de in dit proces van koppeling van gegevens betrokken organisaties gewend zijn om met gevoelige persoonsgegevens om te gaan en derhalve ook met deze persoonsgegevens.
 - De leden van de ChristenUnie-fractie vragen ook of vertraging in de hersteloperatie gevolgen kan hebben voor deze tijdelijke wet. Dat wordt

Datum
11 januari 2023

Ons kenmerk
4422983

- niet verwacht. Indien dat nodig is, kan de wet twee maal met een jaar worden verlengd.
- In de NnavV is naar aanleiding van een vraag van de D66-fractie ingegaan op de rol van de gecertificeerde instellingen. Zij mogen op grond van hun wettelijke taak reeds in contact treden met de ouders van een uithuisgeplaatst kind. Dit wetsvoorstel maakt mogelijk dat zij daarbij ook het gegeven kunnen betrekken dat deze ouder gedupeerd is als gevolg van het kinderopvangtoeslagschandaal.
 - In reactie op een vraag van de leden van de SGP-fractie is aangegeven dat op basis van dit wetsvoorstel enkel aan UHP KOT-ouders een specifiek ondersteuningsaanbod wordt gedaan. Desgewenst is er ook voor UHP KOT kinderen ondersteuning beschikbaar, maar zij worden niet specifiek benaderd. Het is onwenselijk om kinderen te benaderen zonder overleg met de ouder of jeugdbeschermer omdat dit een kind schade kan toebrengen, bijvoorbeeld omdat het kind niet weet dat hij of zij uithuisgeplaatst is geweest of dat zijn of haar ouder gedupeerde is van de toeslagenaffaire.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Privaatrecht

Datum
10 januari 2023

Ons kenmerk
4422983

4. Toelichting

4.1 Politieke context

- U heeft in een debat in mei 2022 aan de TK toegezegd te regelen dat er inzicht in de omvang van de groep gedupeerde ouders komt, waarmee de betrokken organisaties ook weten wie deze ouders zijn. Dit wetsvoorstel geeft daaraan uitvoering.
- Het gaat om een spoedwetsvoorstel. Een spoedige invoering van het wetsvoorstel is mede afhankelijk van de voortgang binnen JenV – o.m. m.b.t. deze NnavV – en van de prioritering door de TK en EK. Bij spoedige behandeling door de TK en EK is een inwerkingtreding per 1 maart 2023 haalbaar.

4.2 Financiële overwegingen

Aan de uitvoering van het wetsvoorstel zijn kosten verbonden. De kosten voor de techniek die toegepast gaat worden, zijn laag. De kosten voor de uitvoering bij de RvdR en bij de RvdK worden vooralsnog begroot op 1 fte (van 110.000 euro) per organisatie, dus 220.000 euro samen. De kosten voor de uitvoering bij de Belastingdienst/Toeslagen worden vooralsnog begroot op nihil. In totaal worden de uitvoeringskosten daarmee begroot op 220.000 euro. Afhankelijk van het aantal te onderzoeken dossiers dat uit de datakoppeling naar voren komt, kunnen deze kosten ook lager of hoger uitvallen.

4.3 Juridische overwegingen

- Het wetsvoorstel laat de regie aan de ouders doordat het hun vrij staat om in te gaan op het ondersteuningsaanbod. Daarnaast kunnen ouders (indien gewenst) verzoeken om het verwijderen van hun persoonsgegevens van de lijst van UHP KOT-ouders of de lijst van UHP KOT-kinderen. Ten slotte vervalt het wetsvoorstel op 1 januari 2025 (tenzij verlenging plaatsvindt) en dienen de organisaties de op grond van deze wet verstrekte persoonsgegevens, en de lijst van UHP KOT-ouders en de lijst van UHP KOT-kinderen, te vernietigen.
- Het (spoed)wetsvoorstel regelt een spoedige invoering van het wetsvoorstel door te bepalen dat het in werking treedt met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

4.4 Krachtenveld

- DGSenB heeft contact gehad met de verschillende betrokken organisaties (Belastingdienst/Toeslagen, raad voor de kindbescherming, RvdR, Jeugdzorg Nederland en het Ondersteuningsteam). Deze organisaties hebben inbreng geleverd op de NnavV.
- De NnavV wordt gelijktijdig voorgelegd aan de Staatssecretaris Toeslagen en Douane en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

4.5 Ontwikkelingen hiervoor

- In mei 2022 heeft u aan de Tweede Kamer toegezegd de Kamer te zullen informeren over hoe juridisch en technisch geregeld kan worden dat de betrokken organisaties weten wie de ouders zijn die gedupeerde zijn van het kinderopvangtoeslagschandaal en te maken hebben gekregen met gedwongen uithuisplaatsing van hun kind(eren). Dit wetsvoorstel heeft daarmee spoed.
- In de periode daarna is gekomen tot een wetsvoorstel dat de koppeling van persoonsgegevens van de Belastingdienst/Toeslagen en de RvdR en de gerechten regelt. Dit voorstel was voor de zomer gereed om naar de Raad van State te gaan.
- Uit een advies van de RvdR van juli 2022 is gebleken dat er rondom de technische aspecten bij de koppeling van de persoonsgegevens nog tal van vragen open stonden. Er is vervolgens samen met de RvdR/gerechten en de Belastingdienst/Toeslagen de tijd genomen om deze uitvoeringsaspecten op te lossen.
- Dat heeft er onder meer toe geleid dat de RvdK in het wetsvoorstel is toegevoegd als organisatie die persoonsgegevens kan verstrekken. Hierdoor kan naar verwachting op korte termijn na inwerkingtreding een lijst met UHP KOT-ouders ontstaan. Die lijst is weliswaar niet compleet (daarvoor is de langer durende koppeling met data van de rechtspraak nodig), maar zo kan een groot deel van de ouders sneller worden bereikt.
- Het wetsvoorstel is vervolgens ingediend bij de Afdeling advisering van de Raad van State. Gedurende dit traject is de Belastingdienst/Toeslagen gekomen met een uitvoeringstoets. Hieruit blijkt dat het wetsvoorstel uitvoerbaar lijkt.
- De Raad van State heeft een advies (dictum B) uitgebracht over het wetsvoorstel. Dit advies is verwerkt. Het wetsvoorstel is vervolgens op 13 december 2022 ingediend in de TK.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Alle informatie in deze nota met uitzondering van de persoonsgegevens van betrokken ambtenaren wordt openbaar met de indiening van de NnavV.

6. Bijlagen

- Verslag
- Nota naar aanleiding van het verslag